

3.1.1 Κωδικός (-οί) αναγνώρισης	GR ΡΙΟΡ FOD15
3.1.2 Τίτλος	Αρχείο Ιωάννη Σπέη
3.1.3 Χρονολογία (-ες)	1939-1988
3.1.4 Επίπεδο περιγραφής	Αρχείο
3.1.5 Μέγεθος και υπόστρωμα της ενότητας περιγραφής (ποσότητα, όγκος, διαστάσεις)	0,22 τρέχοντα μέτρα
3.2.1 Όνομα του παραγωγού (-ών)	Ιωάννης Σπέης
3.2.2 Διοικητική Ιστορία / Βιογραφικό σημείωμα	<p>Το αρχείο του χημικού Ιωάννη Σπέη (1903-1997) περιλαμβάνει τρεις φακέλους με υλικό που αναφέρεται στον εργασιακό βίο ενός επιστήμονα που δραστηριοποιήθηκε στον χώρο της οινοποιίας στην Ελλάδα από την τρίτη δεκαετία του 20^{ου} αιώνα, με 61 συνολικά έτη υπηρεσίας στον κλάδο. Το αρχείο αναφέρεται στη δράση του Ι. Σπέη ως στέλεχος στις εταιρείες ΒΕΣΟ, Οινοποιία Ηρακλείου Η Κνωσός Ε.Π.Ε. και Βακχίς.</p> <p>Ο Ι. Σπέης γεννήθηκε το 1903 στις Οinouσες Χίου και αποφοίτησε το 1923 με την ιδιότητα του Χημικού από το Πανεπιστήμιο Αθηνών. Η επαγγελματική του δράση χρονολογείται από το 1927 στην Ανώνυμο Εταιρεία Οινοποιίας Οιοπνευματοποιίας Γεώργιος Α. Ησαΐας Μεγαρίς. Η εταιρεία το 1925 παρήγαγε οινόπνευμα, οίνους διαφόρων τύπων και κονιάκ.</p> <p>Το 1930 ο Ι. Σπέης εργάζεται στο Συνεταιριστικό Οινοποιείο Λευκάδος και το 1933 ξεκινά την πρώτη θητεία του στην Ανώνυμο Εταιρεία Βιομηχανία Ελαιών-Σαπώνων, Οίνων και Οιοπνευμάτων ΒΕΣΟ. Η επιχείρηση ιδρύθηκε το 1924 και λειτουργούσε αρχικά με την επωνυμία Κ.Α. Αλεξόπουλος και Σία. Ανασυστάθηκε με τον Ν. 4580/1930, έχοντας νέα επωνυμία ΒΕΣΟ, με έδρα αρχικά τον Πειραιά και στη συνέχεια την Αθήνα. Το καταστατικό της δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ ΔΑΕ αριθ. 299/13.11.1930 και συμπληρώθηκε με το ΦΕΚ 337/42: ως σκοπός της οριζόταν το εμπόριο και η βιομηχανία οίνων, οιοπνευμάτων, οιοπνευματωδών ποτών, πυρηνελαιίων, σπορελαίων, σαπώνων καθώς και η ενάσκηση πάσας συναφούς βιομηχανίας. Αρχικά ο Ι. Σπέης είχε τη θέση Τμηματάρχη στο οινοποιείο της ΒΕΣΟ και από το 1936 εργάστηκε ως Διευθυντής στα εργοστάσια Πάτρας.</p> <p>Το 1956 ο Ι. Σπέης επανέρχεται στη ΒΕΣΟ έχοντας τη θέση του Τεχνικού Διευθυντή. Από τη χρονολογία αυτή και μέχρι την εκκαθάριση της επιχείρησης στα μέσα της δεκαετίας του 1980 αποτελεί το διάστημα στο οποίο αναφέρεται ο κύριος όγκος του αρχείου Ι. Σπέη. Έγγραφα από το δεύτερο μισό της δεκαετίας του 1950 περιγράφουν την κατεργασία της πρώτης ύλης στα εργοστάσια ΒΕΣΟ, όπως υπόμνημα περί αποδόσεως μελάσσης προς το Γενικό Χημείο του Κράτους που επισημαίνει τα πειράματα ζύμωσης μελάσσας για την</p>

παραγωγή οινοπνεύματος, καθώς και έκθεση πειραμάτων του 1957 για τον προσδιορισμό της απόδοσης σε οινόπνευμα της πατάτας. Δύο διαγράμματα αποδίδουν τα αποτελέσματα λειτουργίας του πυρηνελαιουργείου ΒΕΣΟ της περιόδου 1959-1960 και τον αριθμό ανάλυσης ελαιοπυρήνων. Σχέδιο πορίσματος της επιτροπής μελέτης κεφαλαίου που αναφέρεται στον οίνο του προγράμματος γεωργικών βιομηχανιών της ΑΤΕ, που συστάθηκε με την Απόφαση της 7ης.2.1961 της Διοικητικής Επιτροπής του Ε.Β.Ε.Α. και στην οποία μετείχε ως αντιπρόσωπος της ΒΕΣΟ ο Ι. Σπέης, αφορούσε την προσπάθεια λήψης μέτρων με στόχο την προστασία και αξιοποίηση του οίνου «ενός κατ' εξοχήν Εθνικού προϊόντος», με την ίδρυση 15 νέων οινοποιείων, την πριμοδότηση εξαγωγών και την τυποποίηση του κρασιού.

Ο Ι. Σπέης συνταξιοδοτήθηκε το 1981 και συνέχισε στη ΒΕΣΟ με την ιδιότητα του Συμβούλου μέχρι την ένταξη της στον Οργανισμό Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων το 1985. Από τα χρόνια αυτά στο αρχείο Ι. Σπέη βρίσκουμε καταστάσεις απογραφής και πλειστηριασμού εμπορευμάτων και αλληλογραφία, κατά κύριο λόγο, με τη Διεύθυνση Χημικών Υπηρεσιών της Νομαρχίας Αχαΐας. Το τμήμα αυτό του αρχείου ολοκληρώνεται με πρωτόκολλο παράδοσης και παραλαβής μηχανημάτων και εγκαταστάσεων οινοποιείου Τυρνάβου της ΒΕΣΟ Οκτωβρίου 1987 που υπογράφει ο Ι. Σπέης, συνταξιούχος χημικός, ως εντολοδόχος του εκκαθαριστή της ΒΕΣΟ.

Μικρός αριθμός εγγράφων που καλύπτει τα χρόνια από το 1966 μέχρι το 1988 αναφέρονται στη δράση της εταιρείας Οινοποιία Ηρακλείου Η Κνωσός Ε.Π.Ε. Ο Ι. Σπέης σύμφωνα με πρακτικό Γ.Σ. της επιχείρησης του 1979 οριζόταν συνδιαχειριστής της μονάδας. Τα περισσότερα έγγραφα αφορούν στην ενοικίαση δεξαμενών Ηρακλείου ιδιοκτησίας της εταιρείας Κνωσός στον Οινοποιητικό Συνεταιρισμό Αρχανών.

Ο δεύτερος φάκελος του αρχείου Ι. Σπέη περιέχει υλικό που αναφέρεται στη δράση της εταιρείας ΒΑΚΧΙΣ Οίνοι-Οινοπνεύματα Α.Ε. από το 1947 μέχρι και το 1960 με έδρα στην Αθήνα (γραφεία στην οδό Πεσμαζόγλου 14), εργοστάσιο στα Μέγαρα, πυρηνελαιουργείο και εγκαταστάσεις στην Πάτρα. Ο Ι. Σπέης μετείχε ως Εντεταλμένος Σύμβουλος στην εταιρεία το 1956 ενώ Πρόεδρος ήταν ο Αντώνης Λ. Αντώνογλου. Σύμφωνα με τα πρακτικά της έκτακτης Γ.Σ. της Α.Ε. ΒΑΚΧΙΣ Μαΐου του 1960 στο μετοχικό κεφάλαιο της επιχείρησης μετείχαν οι Ι. Σταθάτος με 644 μετοχές, Α. Αντώνογλου με 50 μετοχές, Θεμ. Ξένος με 50 μετοχές, Ρωξάνη Μανούσου με 524 μετοχές και Ι. Σπέης με 112 μετοχές. Από τη δεκαετία του 1960 πρέπει να προέρχεται και

	<p>φωτογραφία από εργοστάσιο στο Χαρούμ που είχε ιδρύσει ο Ι. Σπέης.</p> <p>Λίγα έγγραφα αναφορικά με την εταιρεία ΛΕΒΑΝΤΕ Αξιοποίησις Γεωργικών Προϊόντων Ανατολής, με έδρα τον Πειραιά διασώζονται για τα έτη 1953-1955. Σύμφωνα με το καταστατικό της εταιρείας, σκοπός της ήταν «η αξιοποίησις και η δι' ίδιον λογαριασμόν ή επί προμηθεία εμπορία παντός γεωργικού προϊόντος Ελλάδος και γενικώς Ανατολής, ή δι' ίδιον ή τρίτων λογαριασμόν εισαγωγή παντός είδους χημικών προϊόντων, λιπασμάτων, μηχανημάτων, ειδών συσκευασίας κτλ. σχετικών με την καλλιέργειαν, εν γένει αξιοποίησιν και διάθεσιν γεωργικών προϊόντων, η απόκτησις και εκμετάλλευσιν ιδίων μεταφορικών μέσων πάσης φύσεως και η ανάληψις και εκτέλεσις πάσης φύσεως διαμετακομιστικών και γενικώς μετακινήσεως και προωθήσεως γεωργικών προϊόντων τρίτων και ίδια γεωργικών συνεταιρισμών εργασιών».</p> <p>Ο Ιωάννης Σπέης ήταν ανάμεσα στα ιδρυτικά μέλη του Συλλόγου Χημικών Αχαΐας και Αιγιαλείας και είχε εκλεγεί το 1933 Γενικός Γραμματέας του Συλλόγου. Στις αρχές της δεκαετίας του 1940 εκλέχθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Ελλήνων Χημικών και το 1965 Πρόεδρος του Πανελληνίου Συλλόγου Χημικών Βιομηχανίας και Επιχειρήσεων. Το διάστημα 1982-1985 ήταν Πρόεδρος του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Χημικών. Διατέλεσε Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Οινολόγων και σύμφωνα με τον Παναγιώτη Χαμακιώτη, πρώην πρόεδρο της Ένωσης Ελλήνων Χημικών, ήταν ο πρώτος που παρασκεύασε γλυκό κρασί έντονου ερυθρού χρώματος με θείωση σταφυλοπολτού και γλεύκουσ από την ποικιλία Βερτζαμί Λευκάδας.</p>
3.2.3 Ιστορικό της ενότητας περιγραφής	
3.2.4 Διαδικασία πρόσκτησης	Δωρεά Γεωργίου Σπέη (2020)
3.3.1 Παρουσίαση περιεχομένου	Τα τεκμήρια περιλαμβάνουν αλληλογραφία και βιβλία επιστολών, μελέτες, μηχανολογικά και τοπογραφικά σχέδια βιομηχανικών εγκαταστάσεων, καθώς και ψηφιοποιημένο φωτογραφικό υλικό.
3.3.2 Επιλογές, εκκαθαρίσεις και τελική διατήρηση	Διατηρήθηκαν όλοι οι φάκελοι.
3.3.3 Προσθήκες υλικού	Δεν αναμένονται προσθήκες υλικού.
3.3.4 Σύστημα ταξινόμησης	Το αρχείο έχει ταξινομηθεί θεματικά.
3.4.1 Όροι πρόσβασης	Ύστερα από έγκριση της αίτησης του ερευνητή από την Υπηρεσία Ι.Α. ΠΙΟΠ
3.4.2 Όροι αναπαραγωγής	Βλ. Κανονισμό Λειτουργίας Αναγνωστηρίου Ι.Α. ΠΙΟΠ (www.pioop.gr)
3.4.3 Γλώσσα/γραφή των τεκμηρίων	Ελληνική, γαλλική, γερμανική, σερβοκροατική
3.4.4 Φυσικά χαρακτηριστικά και τεχνικές προϋποθέσεις	Λυτά έγγραφα, κατάστιχα, φωτογραφίες
3.4.5 Εργαλεία έρευνας	

3.5.1 Εντοπισμός πρωτοτύπων	
3.5.2 Εντοπισμός αντιγράφων	
3.5.3 Συμπληρωματικές πηγές / σχετικές ενότητες περιγραφής	
3.5.4 Δημοσιεύσεις / βιβλιογραφία	
3.6.1 Παρατηρήσεις	
3.7.1 Παρατηρήσεις και όνομα αρχειονόμου	Ραμαντάνογλου Δημήτρης
3.7.2 Κανόνες ή πρότυπα περιγραφής	ΔΙΠΑΠ (Γ) 2η έκδοση
3.7.3 Χρονολογία -(ες) περιγραφής	2023